

Брюссель, 9 липня 2018 року

Президент Європейської ради Дональд Туск, президент Європейської комісії Жан-Клод Юнкер і президент України Петро Порошенко зустрілися сьогодні в Брюсселі на 20-му саміті Україна-ЄС та виступили з такою заявою.

1. ПІДТРИМКА УКРАЇНИ З БОКУ ЄС

Ми, лідери Європейського Союзу та України, зібралися сьогодні в Брюсселі, щоб підтвердити нашу незмінну відданість ідеї зміцнення політичної асоціації та економічної інтеграції України з Євросоюзом на основі Угоди про асоціацію та наших спільних цінностей – демократії, верховенства права і прав людини.

Ми підтвердили нашу відданість міжнародному праву. ЄС підтверджує **непохитну підтримку незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України**. Ми визнаємо суттєвий прогрес, досягнутий Україною у процесі реформ, який є вкрай важливим як для задоволення потреб громадян України, так і для зміцнення здатності України протистояти зовнішнім викликам, з якими вона стикається.

2. УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ – ПРАЦЮЄ!

Ми привітали **суттєве збільшення обсягів двосторонньої торгівлі** та ефективне функціонування **безвізового режиму**, що сприяє поглибленню відносин між нашими суспільствами.

Ми підкреслили нашу тверду підтримку формату Східного партнерства і привітали підсумки Брюссельського саміту СхП в листопаді 2017 року, якими ми будемо керуватися у нашій спільній практичній діяльності у майбутні роки, із впровадження програми "20 завдань до 2020 року". Зберігаючи інклюзивність Східного партнерства, ми також сподіваємося на залучення партнерів, які підписали Угоди про асоціацію (включаючи ГВЗВТ), до спільних дискусій з питань прогресу, можливостей і викликів, які стосуються реформ, пов'язаних із асоціацією, задля повного впровадження Угоди про асоціацію, як про це і просили самі партнери.

Ми високо оцінили набрання чинності 1 вересня 2017 року Угоди про асоціацію, включаючи розділ щодо глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі (ГВЗВТ), після прийняття в грудні 2016 року відповідного рішення главами держав та урядів ЄС.

3. ЄС ВИЗНАЄ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР УКРАЇНИ

У цьому контексті **ми визнаємо європейські прагнення України і вітаємо її європейський вибір**, як зазначено в Угоді про асоціацію. Ми привітали вже досягнуті результати виконання Угоди про асоціацію (включаючи ГВЗВТ) і підтвердили нашу відданість ідеї прискорення цих зусиль.

Ми привітали триваючу відданість України ідеї наближення свого законодавства до законодавства Європейського Союзу у рамках виконання Угоди про асоціацію та ГВЗВТ. Йдеться, зокрема, про сфери цифрового ринку, митної співпраці та енергетики задля сприяння створенню робочих місць, економічному зростанню та подальшому полегшенню торгівлі. Ми очікуємо на наступну зустріч Ради асоціації, аби спільно підбити підсумки щодо поступу в цих реформах.

4. РЕФОРМИ ТРИВАЮТЬ І МАЮТЬ УСПІХ

Ми підбили підсумки **широкомасштабного процесу реформ, за які взялася Україна**, і привітали зобов'язання Києва продовжувати його здійснення і забезпечити стійкість змін.

Ми також вітаємо те, що після нашого останнього саміту розпочато низку важливих реформ, спрямованих на підвищення рівня життя громадян України – зокрема у галузі **охорони здоров'я та пенсійного забезпечення**. Значний прогрес був досягнутий в проведенні структурних реформ в галузях **децентралізації та державного управління**, а також у реформуванні сфер **держзакупівель та екології**.

Ми також привітали ухвалення закону "Про приватизацію" та зусилля щодо вдосконалення управління і підвищення прозорості державних підприємств.

Ми привітали прогрес щодо **закону про національну безпеку**, взяли до відома його ухвалення та очікуємо на його виконання.

Ми позитивно сприйняли ухвалення Україною енергетичної стратегії до 2035 року, реалізація якої сприятиме подальшому зміцненню енергетичної безпеки країни та виконанню Паризької кліматичної угоди. Ми домовились про подальші можливості для співпраці в галузі захисту довкілля, зокрема стосовно програми ЄС "Life+" і діяльності Європейської агенції з охорони довкілля.

Ми привітали прогрес у здійсненні реформ, представлений 27 червня у Копенгагені на конференції щодо реформ реформування України, і погодилися з тим, що **темпи реформ слід зберегти, в тому числі під час передвиборчого періоду**, що наближається.

5. БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ – КЛЮЧОВЕ. ЦЕ – УМОВА БЕЗВІЗУ

Ми погодилися з важливістю продовження і прискорення зусиль з реформування – особливо у питанні боротьби з корупцією, яке непокоїть як громадян України, так і бізнес.

Ми відзначаємо встановлення в Україні нової законодавчої інституційної антикорупційної архітектури та роботу, яку вже було зроблено у боротьбі проти корупції, зокрема Національним антикорупційним бюро (НАБУ).

Ми погодилися з потребою продовжувати зусилля щодо реформування судової системи, судочинства та прокуратури задля зміцнення верховенства права в Україні.

У зв'язку з цим ми привітали ухвалення закону про Вищий антикорупційний суд як важливий крок у боротьбі проти корупції. Ми з нетерпінням очікуємо швидкого ухвалення необхідних поправок, що гарантують його юрисдикцію щодо апеляції на рішення судів першої інстанції. Ми привітали намір забезпечити повне функціонування суду до кінця року.

Ми дійшли згоди щодо потреби подальшого зміцнення необхідної незалежності і повної ефективності ключових антикорупційних інституцій, які повинні мати можливість виконувати свою роботу, не відчуваючи надмірного впливу.

Ми погодилися з необхідністю невідкладно створити ефективний механізм перевірки е-деклараций посадовців та терміново скасувати зобов'язання щодо е-декларування, накладені на громадських активістів.

Ми нагадали про **важливість подальшого дотримання "індикаторів", які дозволили візову лібералізацію** і взяли до відома оцінку і рекомендації, що містяться в першій доповіді комісії у рамках механізму призупинення візового режиму. Ми підтвердили зобов'язання співпрацювати у боротьбі проти тероризму та організованої злочинності, розвивати інтегроване управління кордонами та обмінюватися провідним досвідом.

6. ІНШІ РЕФОРМИ: ІНВЕСТКЛІМАТ, ЕНЕРГЕТИКА, ТРАНСПОРТ, ОСВІТА

Ми очікуємо на подальші зусилля України, спрямовані на поліпшення ділового та інвестиційного клімату, а також для захисту прав суб'єктів економічної діяльності, в тому числі у питаннях інтелектуальної власності, географічних зазначень та щодо послуг і обслуговування у морських портах.

Ми також погодилися, що Україна має вжити негайних кроків для скасування всіх заходів, несумісних з положеннями Угоди про асоціацію (включаючи ГВЗВТ) та з іншими міжнародними торговельними зобов'язаннями. Ми нагадали про існування Меморандуму про розуміння між ЄС та Україною щодо стратегічного енергетичного партнерства.

Ми також погодилися з необхідністю продовження реформ в енергетичному секторі, особливо на ринку газу та електроенергії, в тому числі – із завершенням анбандлінгу (*йдеться про розділення НАК "Нафтогаз"*), що є необхідним для інтеграції українського енергетичного ринку з європейським.

Ми вкотре підтвердили відданість ідеї підготувати інтеграцію ринку електроенергії України у відповідний європейський ринок, ґрунтуючись на угоді від 2017 року між відповідними операторами.

Ми підтвердили **роль України як стратегічного транзитера газу, що забезпечує доступне, безпечне та надійне постачання газу в ЄС**. У цьому контексті ми підтвердили нашу готовність включитися в тристоронній процес, що проходить за сприяння Єврокомісії, щодо домовленостей про контракт з транзиту газу до ЄС після 2019 року.

Ми погодилися з потребою розвивати краще та безпечніше транспортне сполучення. Ми нагадали про важливість **укладання Угоди про Спільний авіаційний простір у найкоротші терміни**.

Ми підтвердили свою відданість ідеям плюралізму медіа.

Стосовно Закону України "Про освіту", ми погодилися з потребою гарантувати повагу до вже наявних прав представників національних меншин, як це зазначено у Конвенціях ООН і Ради Європи та пов'язаних протоколах; забезпечити недискримінацію осіб, які належать до меншин, і повагу до розмаїття. Також важливо повністю втілити рекомендації, що містяться у висновках Венеціанської комісії №902/2017, – ґрунтуючись на предметному діалозі з представниками осіб, які належать до національних меншин, включаючи законодавство, що подовжує перехідний період до 2023 року і регламентує непоширення (*норм щодо мови освіти*) на приватні школи.

7. ІНСТРУМЕНТИ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ З БОКУ ЄС

ЄС підтвердив свою незмінну підтримку реформаторських зусиль України, зокрема тих, що пов'язані з ефективним впровадженням реформ і політик.

Ми привітали рішення ЄС надати Україні подальшу макрофінансову допомогу у розмірі до 1 млрд євро на підтримку економічної стабілізації країни за умови прогресу в реформах, зокрема в галузі боротьби з корупцією.

Ми домовилися активізувати зусилля щодо інвестицій у кваліфікацію людей, розширюючи програми обміну та модернізуючи систему профтехосвіти в Україні.

Ми також домовилися поглиблювати співпрацю з підвищення енергоефективності в житлових будинках через нещодавно створений Фонд енергоефективності; нарощувати зусилля з виконання Угоди про асоціацію; посилювати інвестиційну підтримку через **Зовнішній інвестиційний план**, а за умови дотримання Україною встановлених умов – **через Контракт "Реформи заради інвестицій"**.

Ми також погодилися з важливістю співпраці у зміцненні кібербезпеки та у питанні чесності виборів, у боротьбі проти гібридних загроз, зокрема дезінформації, та продовження роботи щодо зміцнення стратегічних комунікацій.

Ми визнали важливу роль, яку відіграють консультативна Місія ЄС щодо реформи сектора громадської безпеки (EUAM) та Група підтримки України в Єврокомісії, коли йдеться про координацію, планування та здійснення допомоги та надання технічної експертизи. Ми також засвідчили прогрес у впровадженні Адміністративної угоди між Міністерством оборони України та Європейським оборонним агентством.

8. РОСІЯ – ДЕРЖАВА-АГРЕСОР

Ми знову рішуче засуджуємо явне порушення суверенітету і територіальної цілісності України внаслідок **агресії з боку Збройних сил Росії, що триває від лютого 2014 року** (*acts of aggression by the Russian armed forces since February 2014*).

Ми продовжуємо засуджувати незаконну анексію Криму і Севастополя Російською Федерацією, проведення виборів на незаконно анексованому півострові та погіршення становища з правами людини на цій території. Ми також засуджуємо будівництво мосту через Керченську протоку без згоди України, подальшу мілітаризацію півострова, Чорного та Азовського морів.

Ми, як і раніше, повністю віддані здійсненню політики невизнання, в тому числі за допомогою санкцій (обмежувальних заходів). Ми закликаємо Росію забезпечити доступ міжнародних організацій та правозахисників у райони, які на даний час не контролюються українським урядом, в тому числі на Кримський півострів, поважати міжнародне гуманітарне право та негайно звільнити всіх незаконно затриманих українських громадян на Кримському півострові і в Росії, включаючи кримськотатарських активістів, а також Олега Сенцова, Володимира Балуха, Олександра Кольченка, Станіслава Клича, Олександра Шумкова, Романа Сущенка.

Україна представила на саміті свої зусилля, що вона докладає на міжнародних майданчиках стосовно наслідків незаконної анексії Криму та Севастополя.

9. КОНФЛІКТ НА ДОНБАСІ ТА САНКЦІЇ

Ми шкодуємо про продовження насильства на сході України та про його важкий тягар для цивільного населення і для ситуації в галузі прав людини. Ми найрішучішим чином засудили триваючі невідбиркові обстріли житлових районів та критично важливих об'єктів цивільної інфраструктури.

Ми підтвердили нашу повну підтримку зусиль в рамках "Нормандського формату", ОБСЄ та тристоронньої контактної групи, спрямованих на сталі і мирне врегулювання конфлікту на сході України на основі повного виконання Мінських угод усіма сторонами. При цьому **ми підкреслюємо відповідальність, яку несе в цьому контексті Російська Федерація.**

Ми підкреслили нагальну необхідність забезпечити повне дотримання мандата спеціальної Моніторингової місії (СММ) ОБСЄ, включаючи її необмежений, безпечний і безумовний доступ на територію всієї України, **включно з районами вздовж українсько-російського кордону та Кримським півостровом.**

Ми також погодилися з тим, що Україна відчуває потребу створити Національний центр розмінуванням, з тим щоб ефективно боротися з проблемою мін та боєприпасів, які не розірвалися на територіях, охоплених конфліктом.

ЄС оголосив, що надасть ще 16 мільйонів євро на підтримку СММ ОБСЄ і до 4 мільйонів євро з метою зміцнення стійкості громад, що перебувають у зоні конфлікту, та для реінтеграції ветеранів конфлікту.

Нещодавно ЄС знову продовжив свої економічні санкції проти Росії, **тривалість яких залишається чітко прив'язаною до повного виконання Мінських угод.**

10. ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ ВІЙНИ

Беручи до уваги зусилля, що їх вже доклала українська влада, ми погодилися, що слід продовжувати всеосяжно усувати соціально-економічні та гуманітарні наслідки конфлікту.

Ми погодилися з нагальною необхідністю надавати підтримку найбільш вразливим верствам населення на сході України, включаючи внутрішньо переміщених осіб. Ми підкреслили важливість подальшого полегшення доступу і переміщення людей і гуманітарних вантажів через лінію дотику, а також забезпечення повних прав громадянина України для тих українців, які проживають на території, тимчасово невідконтрольній уряду. ЄС висловив готовність долучитися до відбудови Донбасу, щойно ситуація це дозволить. Ми вітаємо чинні ініціативи, включаючи висловлені країнами-членами, які покликані надати цільову допомогу містам та районам, що знаходяться у зоні, ураженій конфліктом.

11. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОСІЇ ЗА ЗБИТИЙ АВІАЛАЙНЕР

Ми нагадали про трагічне падіння рейсу МН17, віддаючи шану жертвам, та висловили надію на ефективне судове переслідування осіб, відповідальних за цю трагедію, а також закликали Російську Федерацію взяти на себе відповідальність і повною мірою надавати сприяння усім спробам встановити тих, хто відповідальний за цю трагедію.